

Sammanställning av enkätsvar från ORSA:s kommunpolitiker

I bokstavsordning --->

1. Oreälven a) Ska Oreälven återställas för fiskvandring och annan biologisk mångfald? b) Ska ytterligare vattenkraft byggas ut i Oreälven?								
2. Vindkraft Är det önskvärt att vindkraft byggs ut ytterligare i Orsa?								
3. Koppången Vill ditt parti att Koppången ska bli nationalpark?								
4. Kravmärkt mat Ska kommunen vid upphandling ställa krav på lokalt producerad och ekologisk mat till de kommunala köken?								
5. Skogsbruk Behövs det tas större hänsyn till naturvärden i skogsbruket i Orsa? Motivera tack!								
6. Jordbruk Behövs det bättre skydd för åkermarken i Orsa? Motivera tack!								
7. Transporter a) Är det bra att det ska byggas en flygplats i Rörbäcksnäs? b) Ska det investeras mer i järnvägarna i vår region?	 	 	 	 	 	 	 	
8. Hur vill ditt parti arbeta för att garantera en giftfri miljö på förskolorna i Orsa?								
9. Hur vill ditt parti arbeta med klimatfrågan i Orsa?								
10. Hur vill ditt parti arbeta för den biologiska mångfalden i Orsa?								
11. Vilka tre lokala åtgärder anser ditt parti är viktigast inom natur- och miljöområdet – och kommer att genomföra under mandatperioden?								
Summa:	 5	 7	 9	 8	 8	 6	 5	 9

Svar överensstämmande med NFO:s ståndpunkt

Svar i motsats till NFO:s ståndpunkt

Avstår eller vet ej

Partiernas kommentarer till sina svar

1. Oreälven

a) Ska Oreälven återställas för fiskvandring och annan biologisk mångfald?

C Det är ju redan beslutat.

Fp

Kd

Mp Vi behöver egen elenergi om vi ska kunna stänga kärnkraften (många bäckar små). Men vi måste ha fri väg för fisken att passera!

M Oreälven är i lag skyddad älvsträcka. Med stora naturvärden och utpekade riksintressen relaterat viktiga allmänna intressen. Viktigt även för att bevara Siljansöringen.

S

V Ore älv är skyddad enligt miljöbalken så vi tycker såklart inte att ytterligare vattenkraft ska byggas där. Redan idag är 80 % av alla strömmande vatten i Sverige redan utbyggda med vattenkraft så det är väldigt viktigt att skydda de ännu ej för mycket exploaterade. Strömmande vatten är en av världens mest hotade biotoper. Därför är det väldigt viktigt att Oreälven återställs, Stackmoradammen rivs och kraftverket i Skattungbyn miljöanpassas med bl.a. fiskevägar.

Tillstånden för Sveriges vattenkraft vilar på en lagstiftning från början på 1900-talet och tar i stort sett ingen miljöhänsyn. Miljömålet levande sjöar och vattendrag är en av de miljömål som vi idag inte kommer att nå. Fysisk påverkan från vattenkraft utgör idag ett av de främsta hoten mot den biologiska mångfalden. Reglering av älvar leder till fragmenterade livsmiljöer och gör i värsta fall att livsmiljön för arter helt försvinner.

SD Omlöp måste ordnas vid Unåns och Hansjö kraftverk för att Hansjööringen skall kunna ta sig förbi. Stackmoradammen inget vandringshinder där går alla älvens fiskarter lätt förbi.

b) Ska ytterligare vattenkraft byggas ut i Oreälven?

C På de ställen där det redan finns en påverkan i form av t ex ett dammbygge tycker vi att den borde användas till elproduktion. Det är en förnyelsebar energikälla och det går att bygga med hänsyn till natur och miljö.

Fp

Kd

Mp

M

S

V

SD

2. Vindkraft

Är det önskvärt att vindkraft byggs ut ytterligare i Orsa?

C En förnyelsebar energikälla.

Fp

Kd

Mp

M Stamnätet klarar inte av flera vindkraftverk. Läs även på Älvräddarnas hemsida ang. vindkraft. Satsa på solenergin i stället.

S

V Vindkraft är en förnyelsebar energikälla med liten miljöpåverkan.

SD Dålig lönsamhet och alldeles för stor miljöpåverkan.

3. Koppången

Vill ditt parti att Koppången ska bli nationalpark?

C Vi tycker att nuvarande status som naturreservat är tillräckligt.

Fp

- Kd** Det är egentligen väldigt bra med det skydd vi har idag men om bred enighet kan nås med att gå vidare vore det en fördel. För hårda lokala inskränkningar som hårt bryter mot etablerad kultur kan inte vara bra för någon part. Dialog fram till en gemensam kunskapsbas kring vad det innebär av värde vi inte har idag måste tas fram före ett sådant beslut. **I grunden dock positiv!**
- Mp**
- M** Vi måste bevara denna vackra plats till eftervärlden.
- S** Vi anser att skyddet för Koppången är tillräckligt som naturreservat, samt att Orsaborna förvaltat Koppången genom generationer.
- V** Att bli Nationalpark ger det starkaste skydd ett naturområde kan få. Det skulle även sätta Orsa på kartan för att vara framsynt genom att visa att vi verkligen vill bevara den unika Koppången för kommande generationer. Det kostar kommunen ingenting men staten kommer att investera för att öka tillgängligheten och även att marknadsföra området. Det möjliggör för företagande inom naturturism, boende, handel mm.
- SD** Finns ingen anledning. Nuvarande regelverk är alltför reglerande av vissa verksamheter för rörliga friluftslivet. Finns inget lämpligare område i Orsa för ex. skoteråkning. Finns inte planta inom området som behöver förstöras i och med de stora sammanhängande myrarna.

4. Kravmärkt mat

Ska kommunen vid upphandling ställa krav på lokalt producerad och ekologisk mat till de kommunala köken?

- C**
- Fp**
- Kd** Egentligen självklart. Ska landsbygden och de små kommunerna kunna hävda sig måste vi naturligtvis få nyttja större del av våra lokala resurser. Upphandlingsmodeller för detta måste naturligtvis tas fram. Storskaligheten är oftast ett hinder för små landsorter och glesbygd att överleva trots att man har värdefulla egna resurser
- Mp**
- M** Viktigt att minska på utsläppen. Även samordna övriga transporter.
- S** Här har vi drivit på och satt mål för ökad andel ekologisk mat. Förutom det har vi drivit frågan om lokalt producerad mat i form av att vi nu har åtta stycken kommunalt ägda kossor som betar för öppna landskap i kommunen. Åtta kor är ungefär 50 % av det nötkött vi konsumerar per år. Vi kommer att följa upp detta under tre år och se om vi sedan ska ha ytterligare åtta kor för att allt vårt nötkött från lokalt betande kor.
- V** Vi tycker det är viktigt att ställa krav på både lokalt producerat och ekologiskt (krav). Man ska inte ställa lokalt producerat mot ekologiskt. Det är inte bättre att köpa besprutade lokala produkter eller kött som fötts upp på ett sämre djuretiskt sätt än om de kommer långt ifrån. Vi skulle vilja att kommunen antar ett mål att senast 2017 ska minst 50 % av den kommunala maten vara ekologisk.
- SD** En självklarhet men EU:s regler sätter käppar i hjulen.

5. Skogsbruk

Behövs det tas större hänsyn till naturvärden i skogsbruket i Orsa? Motivera tack!

- C** Det tas redan idag stor hänsyn till naturvärden i skogsbruket i Orsa. Ett bra exempel är Orsa Besparingsskog som avsatt stora egna områden och avstått mark till naturreservat.
- Fp** Sönderkörd natur ska ej förekomma.
- Kd** Generellt sett behöver vi ta större hänsyn till naturvärden i skogsbruket, inte bara i Orsa. Medvetenheten om vad som är naturvärden måste öka och balansen mellan natur- och kulturvärden kontra skogsproduktion noga studeras. Gallringsåtgärder är viktiga men naturligtvis också röjning och vidgade siktåtgärder och dessutom behöver vi mer medvetenhet kring nyckelbiotoper, våtmarker och skyddsområden för vilt.
- Mp** Skogsbruket behöver moderniseras så att artrikedomen, rekreationsvärden och landskapsbilden gynnas. Förvandling av naturlig mångfaldsskog till ensartad plantageskog, som hör ihop med kalhyggesbruket, måste vändas. Skogsvårds/naturvårdsbränningar får inte göras på försommaren när alla djurungar är nyfödda och inte kan fly undan elden. Bränningarna bör göras på sensommaren!
- M** Nu har det varit flera fall av avverkningar ända ner till ån.
- S**
- V** Om man tittar i skogarna runt i Orsa så ser man att skogsbruket till största del bedrivs väldigt konservativt. Det är mycket kalhyggen, mycket körskador och miljöhänsynen är bristfällig. Idag finns både kunskap och erfarenhet som visar på att större miljöhänsyn med t.ex. hyggesfritt skogsbruk är ekonomiskt mer fördelaktigt. Vi hade verkligen önskat att både privatägda som

SD gemensamhetsägda skogsägare började miljöanpassa skogsbruket.
SD Dagens regler fullt tillräckliga om de efterlevs.

6. Jordbruk

Behövs det bättre skydd för åkermarken i Orsa? Motivera tack!

- C Inom vissa områden är det brist på åkermark i Orsa och mer borde göras för att förhindra förbuskning av åkermark och beten. Här skulle kommunen kunna vara mer aktiv.
När det gäller byggnationer så måste viss förtätning i närheten av befintliga bebyggelser kunna ske.
- Fp
- Kd Viktigt att hålla landskapet öppet med framtida möjligheter att återuppta odlings- och betesmarker. Byggnation av bostäder behöver inte nyttja jordbruksmark. Särskilt känsligt område är Digerbergets sluttning, där stor restriktivitet måste råda. Dock krävs ibland boende i attraktiva områden där möjlighet till både strandnära och utsikt måste tillgodoses.
- Mp Vi kommer att behöva all åkermark som finns i bygden för framtida odlingar, när priset på drivmedel ökar och vi når Peak Oil.
- M Det är mycket åkermark som håller på att växa igen. Men största problemet i Orsa, är ägosplittringen. Måste till en omarrendering.
- S Besparingsskogen sköter detta på ett bra sätt, Kommunen ser till att arrendera ut kommunens åkermark.
- V Orsa kommun har ingen natur- eller miljövårdsplan och därmed inte heller något specifikt eller uttalat skydd mot byggande eller annan exploatering av åkermark. Ett skydd för åkermark är även ett sätt att garantera att det finns möjlighet till mer lokalodlat vilket då även gör oss mindre sårbara om t.ex. oljepriserna drastiskt skulle öka.
- SD Men tyvärr växer allt mer åkermark igen, och utmarksbetet kan inte tas tillvara p.g.a. vargförekomsten. Idag är det bara Grunberg som nyttjas och där tiger brukarna om angreppen p.g.a. frikostiga ersättningar från Länsstyrelsen.

7. Transporter

a) Är det bra att det ska byggas en flygplats i Rörbäcksnäs?

C
Fp
Kd
Mp
M
S
V
SD

b) Ska det investeras mer i järnvägarna i vår region?

- C
- Fp
- Kd Självklart är satsningen på Dalabanan viktig för hela Dalarna. Men även satsning på hela det icke elektrifierade bannätet i regionen är viktig för framtiden. Då tänker vi naturligtvis på fortsatt utveckling av Inlandsbanan med förlängningen Mora - Kristinehamn och utbyggnad från Remmen till Hagfors industrier. Bollnäsbanan måste bli en viktig omledningsbanan i framtiden. Pendeltågstrafik mellan Orsa - Mora har Kd motionerat om och fått bifall i Kf. Dags att detta nu förverkligas. Dalatrafik och IBAB måste nu av kommunerna Orsa - Mora pressas att ta initiativ i frågan. Frågan är om inte banan Mora - Älvdalen på sikt också måste inkluderas i pendeln. Godset är naturligtvis också en bärande faktor i sammanhanget.
- Mp Tåget är det mest miljövänliga transportmedel vi har – näst efter cykeln. SJ bör ensam få ta ansvar för skötseln av järnvägen. (Förr hade man anställda banarbetare som skötte järnvägen en viss sträcka. Då åkte man varje dag med dressin exempelvis mellan Mora och Leksand, så fort man såg något fel blev det åtgärdat. Något liknade borde göras nu också – efter alla tågstopp den sista tiden.)
- M Bollnäsbanan måste rustas ända till kusten, för att minska transporter på vägarna. Även banan till Kiruna.

- S Underhållet av järnvägen i Dalarna är eftersatt och bör åtgärdas.
- V Järnväg är ett bra miljövänligt alternativ istället för att var och en ska åka egen bil. Ska vi kunna minska våra koldioxidutsläpp och samtidigt kunna fortsätta resa måste det finnas miljövänligare alternativ.
- SD Finns med i vårt valprogram som bifogas.

8. Hur vill ditt parti arbeta för att garantera en giffri miljö på förskolorna i Orsa?

- C Gifter i vardagen är en fråga som rör inte bara förskolorna i Orsa. Centerpartiets Lena Ek jobbar som miljöminister offensivt på alla nivåer för att minska människors och särskilt barns exponering för farliga ämnen i varor.
Orsa ska naturligtvis vara vaksam i dessa frågor också, t.ex. när vi bygger, vilka material vi använder och vilka produkter, leksaker och material som köps in till förskolorna.
- Fp Utbildning av lärarna.
- Kd Se svar fråga 4 när det gäller maten. I övrigt måste Miljökontoret liksom statsmakten mer medvetet arbeta med kemikalier i vår omgivning och särskilt eliminera risker för barnen.
- Mp Genom att ställa krav på huvudmännen att genomföra kontroll av rådande läge och åtgärda – vid behov! Sen bevaka kommande inköp för att undvika skadliga kemikalier och bara införskaffa giffria leksaker, miljövänlig inredning och miljömärkta hygienprodukter. Dessutom ska maten tillagas lokalt av ekologiska produkter.
Upphandlingen bör inte i första hand se på priset utan lägga vikt vid: 1) närproducerat, 2) transportsträckan, 3) hur djuren är uppfödda – god djurhållning och återigen 4) att frukt och grönsaker är obesprutade.
- M
- S Ekologisk upphandling ska alltid göras för att ge barnen bra mat. Se över allt material i leksaker som används av barnen.
- V Föreslå att en åtgärd ska finnas i Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan att miljön (lokaler, leksaker, rengöringsmedel mm) på förskolorna inventeras och därefter fasar ut de miljöfarliga.
Det bör sedan även införas en inköbspolicy där man alltid tittar på vad produkter innehåller. Detta bör ingå i förskolornas egenkontroll.
Föreslå att miljönämnden bedriver tillsyn på att inga miljöfarliga produkter och ämnen finns på förskolorna.
- SD Det gäller väl inte bara förskolorna utan måste väl gälla alla kommunala verksamheter, och det görs bäst med att ta till sig de kunskaper som finns längst ut i verksamheterna.

9. Hur vill ditt parti arbeta med klimatfrågan i Orsa?

- C Klimatfrågan spänner över länder, kontinenter och hela världen. Orsa kan bidra med sin del genom hybridbilar, minskad oljeförbrukning, elladdstolpar energieffektivisering och mycket mer. Vi har stora skogsområden i Orsa. Skogen är viktig för upptaget av koldioxid. Därför är det viktigt att bevaka så att goda förutsättningar ges för ett aktivt och uthålligt skogsbruk och att inte skogsbruket målas ut som miljöbovar.
- Fp Riksintresset men vi kan arbeta för att få eldrivna bilar i kommunens tjänst.
- Kd Klimatfrågan måste få större focus i kommunens miljöprogram. En stor och viktig fråga som vi tillsammans med specialister under kommande mandatperiod måste fördjupa allas vår kunskap kring. Frågans vidd kräver idéer inom många områden som måste belysas och i detalj återkomma till.
- Mp Upprättande av ett kommunalt klimathandlingsprogram med bl.a. krav på att den offentliga upphandlingen ska vara inriktad mot rättvis- och kravmärkta produkter. Kommunens bilpark ska vara El-bilar och elstolpar ska upprättas. Utveckling av avfallshantering ska ske. All nybyggnation och ombyggnad ska vara energieffektiv och ha solceller för el och solfångare för varmvatten. Utökning av kollektivtrafiken med exempelvis kompletteringstrafik. Bättre och säkra cykelvägar. Hemtjänsten organiseras så att körsträckorna minskas. Lyssna på klimat och energirådgivningen i Orsa – (med start redan på yran i sommar).
- M
- S Kommunala bostäder (Orsabostäder), Orsa lokaler inventerar för att minska energianvändningen. Vi har ingen oljeeldning i dag. Orsa kommun har miljövänliga bilar och kommer att prova på elbilar. Orsa kommun har i dag egna kor samt anser att ekologisk odling ska gynnas.
- V Alla beslut borde analyseras om hur de påverkar miljön och klimatet.
Vi skulle vilja lägga en del förslag (motioner):

- Utredda om möjligheten till gratis kollektivtrafik (som Avesta),
- Att kommunen tecknar elavtal "bra miljöval" så vi endast köper el som är producerade av förnyelsebara energikällor,
- Att kommunen utvecklar webbmötestekniken för att minska resandet,
- Analysera olika verksamheter vad gäller transporter för att optimera och helst minska dem t.ex. hemtjänsten,
- Öka takten på energieffektivisering av de kommunala fastigheterna.

SD Kan vi på intet sätt påverka.

10. Hur vill ditt parti arbeta för den biologiska mångfalden i Orsa?

- C** Arbetet med biologisk mångfald är viktigt för ekosystemens hållbarhet. Att bevara artrikedomen i livet på jorden är viktigt och kräver arbete på allt från internationell till lokal nivå. Det är viktigt att arbetet sker i dialog med markägare. Vi tror att det finns både vilja, engagemang och förmåga hos den enskilde markägaren i dessa frågor. Kommunen har avsatt områden med lokala skydd och bidragit till bildande av naturreservat. Detta är bra initiativ som har vårt stöd. För att upprätthålla mångfalden så är det viktigt att viltstammar förvaltas genom jakt. Därför tycker vi t. ex. att det är viktigt med jakt på rovdjur inklusive varg. Om inte det sker så påverkar det till exempel möjligheten till fåbodbruk som är viktigt för mångfalden i växtriket.
- Fp** Svår fråga, men att vargen har sitt berättiga hemvist i Orsa är positivt.
- Kd** Det skulle inte vara så dumt att börja med att träffa SNF för att fördjupa oss själva och öka vår egen kunskap. Detta för att kunna ta upp frågorna mer fördjupat och medvetet i politiskt sammanhang. Stöd till SNF för fortsatt arbete med de rara arterna och lieslagsängarna mm.
- Mp** För att hejda förlusten av biologisk mångfald är det angeläget att återställa och restaurera naturvärden i redan påverkad skog. Transportstyrelsen får inte klippa vägkanterna förrän blomningen är över! (Se på Gotland, där spar man de vilda blommorna och har dem med i turistreklamen).
- M**
- S** Stödja lokala brukare av ekologisk mat som odlas lokalt med svenska kulturväxter. Inte ta in genmanipulerad mat.
- V** Stödja restaureringen av Oreälven och även utrivningen av Stackmoradammen. Anmäla till Naturvårdsverket att kommunen vill att Koppången blir Nationalpark. Föreslå att man i kommunens skog inför hyggesfritt skogsbruk.
- SD** En vargfri kommun så att betesdjur och fåbodbruk kan nyttjas fullt ut. I Sverige finns utmarksbete värt minst 5 miljarder som inte kan nyttjas p.g.a. framför allt vargen och de talrika rovdjuren i övrigt.

11. Vilka tre lokala åtgärder anser ditt parti är viktigast inom natur- och miljöområdet – och kommer att genomföra under mandatperioden?

- C**
- Öppna landskap. Kommunen kan göra mer för att bidra till ett öppet landskap, t.ex. genom att bedriva röjningsprojekt ihop med markägarna.
 - Vara med lokal i den kommunala upphandlingen och att stödja projekt som till exempel kommunala kor. Närodlat och närproducerat betyder mycket för Orsa och för vår miljö.
 - Vi vill att Stackmora Damm blir kvar. Både med hänsyn till närmiljön för de boende men vi tror också att nuvarande konstruktion av dammen medger bra vandringsväg för fisk och därmed säkrar bra natur och miljöupplevelser.
- Fp**
- Utbildning i skolorna.
 - Kartlägga de områden som är särskilt intressanta ur miljösynpunkt.
 -
- Kd**
- Klimatfrågan. Genomarbetat och fördjupat kommunalt klimatprogram.
 - Kemikaliefrågans vidd. Inte minst då påverkan på våra barn.
 - Transportfrågor både lokal och regionalt. Inte då minst överföring av gods från väg till järnväg. Kommunala elbilar och möjligheter till laddstolpar - kanske gratis bil till boende inom kommunen. Gratis bussresor Orsa-Mora. Kanske börja först för pensionärer.
- Mp**
- Upprättande av ett klimathandlingsprogram.
 - Krav på att offentlig upphandling ska vara inriktad mot rättvis- och kravmärkta produkter. Och att kommunens inköp av el ska komma från förnybara källor.
 - Ställa krav på giftfri miljö i skolorna.
- M**

- S
 - a) Energibesparing, ekologiska produkter. Bygga hyreshus av trä och använda naturmaterial.
 - b)
 - c)
- V
 - a) Driva frågan om att beslut ska tas i kommunen att man vill att Koppången ska bli Nationalpark. Detta vill vi göra både genom insändare, allmän upplysning och till slut en motion till kommunfullmäktige.
 - b) Lägga motion om att kommunen ska utreda möjligheten till gratis kollektivtrafik enligt liknande modell som i Avesta.
 - c) Lägga motion om att minst 50 % av kommunens livsmedel ska vara ekologisk (krav) och lokalproducerat senast 2017.
- SD
 - a) Miljö. Upprustning av Inlandsbanan och Bollnäsbanan med det kan inte vi genomföra men däremot vara drivande.
 - b) Arbeta för en vargfri kommun så att nuvarande utmarksbeten som ligger i träda åter kan börja nyttjas.
 - c) Kan vi på något sätt påverka fri vandringväg för Hansjööringen förbi Hansjö och Unåns kraftverk så skall vi arbeta för att ge så mycket kommunalt stöd som möjligt. Varför provtagningen angående urlakningen av kemikalier vid soptippen har upphört trots åligganden skall vi se till att utreda.

/Sammanställt från originalsvar.